

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvum
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. XII. Vtrùm omnes actus fidei sint eiusdem speciei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

cum periculo vitæ tenentur veritatem serid inquirere.

231
Obligatio
confessarii
circa igno-
rantes.
Sanchius.

Circa tertiam difficultatem qua ratione sci- licet debeat confessarius se cum ijs qui dicta ignorant gerere; Respondent quidam apud Sanchium l. 2. de Præcept. c. 3. nu. 21. eum, quãdo quid simile suspicatur teneri pœnitentem in rebus fidei examinare; quia quoties confes- sarius deprehendit pœnitentem per se non in- tegrè confiteri, debet illum examinare circa peccata, quæ putat eum omittere. Adduntque eum deprehensum in tali ignorantia non debe- re absolui, quia est in peccato mortali. Sed melius ibidem Sanchius secutus Azor tomo 1. Moral. c. 8. q. vlr. docet, talibus non esse negan- dam absolutionem; quia sæpè fieri potest eos eosque laborasse ignorantia inuincibili; aut si culpabili laborant admonendi sunt vt de hac culpa, sicut de alijs dolent, & proponant in posterum debitam diligentiã adhibere vt ea discant, atque ita absoluedos esse. Quod si sæ- pius moniti in eadem negligentia persistenter, tancagendum cum ijs sicut cum illis qui sæpius in eadem peccata labuntur.

232

Addit confessarium optimè facturum tunc ante absolutionem eos ignorantes instruendo in præcipuis fidei mysterijs. scilicet docendo eos tantum esse vnum Deum, & tamen Patrem esse verè Deum, Filium esse verè Deum, Spiritum sanctum esse verè Deum, nec tamen esse plures Deos. Item Filium pro nobis factum hominem, mortuum, ac resurrexisse, ad cælos ascē- disse, & tandem venturum ad iudicium vt reddat præmia iustis, scilicet vitam æternam, & malis æterna supplicia. Item cum esse verè præsen- tem in Venerabili Sacramento, & quomodo oporteat confiteri ac communicare. Circa præ- cepta verò decalogi docet, non esse communi- ter laborandum; quia vix sunt qui nesciant non esse furandum, fornicandum, peierandum, &c. Excipe casum quo confessarius deprehenderet pœnitentem ex his aliqua ignorare: quod in de- siderijs impudicis, & iocosis mendacijs iura- mento affirmatis facilè contingit, quæ multi nesciunt esse peccata mortalia.

233

Quod consilium sine dubio optimum est quando confessario integrum est ei instructioni vacare; sed quia sæpè aliorum confessionibus impedito non est ita integrum vni tantum tem- poris impendere, communiter sufficit eos gra- tuitè monere vtdicta ab alijs discant, & id præ- mittentes absolui possunt; nisi ignorarent scitu necessaria necessitate medijs ad iustificationem: tunc enim in his ante absolutionem rudi mo- do instruendi sunt, ita vt saltem prout à con- fessario proponuntur ea credant; etsi minùs ex- actè ea concipiant.

D V B I V M XII.

Vtrum omnes actus fidei sint eiusdem spe- cie?

234

Hoc dubium hîc tractandum est ad expli- candas quasdam difficultates, quæ oriuntur ex varijs modis loquendi Scripturæ, ex qui-
Coninck de act. supernat.

bus partim hæretici, partim etiam Catholici sumperunt occasionem variè fidem vsurpandi eiusque actus distinguendi. Item quidam putat fidem, quæ nititur reuelatione priuata, esse di- uersæ speciei ab ea, quæ nititur reuelatione fa- cta toti Ecclesiæ. Quos refutauit disp. 9. dub. 6. conclus. 2. Alij putant assensum fidei practi- cum distingui specie à speculatiuo. Quos com- modiùs refutabo infra disputat. 16. dubio 2. conclus. 6. vbi probabo omnes assensus fidei theologicæ, eò quod habeant idem obiectum formale, esse eiusdem speciei. Hîc verò so- lum intendo explicare quosdam modos lo- quendi Scripturæ, in quibus fides videtur variè accipi.

Primò itaque multi distinguunt fidem, qua- tenus per eam in Scriptura dicimur credere Deo, Deum, & in Deum. Vnde D. Thom. 2. 2. quæst. 2. art. 2. docet, nos dici credere Deum, quatenus credimus eum esse: credere verò Deo, quatenus aliquid credimus ob ipsius re- stificationem: & demum credere in Deum, quatenus voluntas actum fidei refert in Deum tamquam in finem. Atque ita ait hæc tria con- uenire eidem actui. Primum, quatenus respi- cit Deum vt obiectum materiale. Secundum, quatenus respicit Deum vt obiectum forma- le. Tertium, quatenus respicit Deum vt fi- nem in quem voluntas credentis, qua assen- sus fidei imperatur, tendit. vnde hoc tertium propriè solum conuenit fidei imperatæ ab ac- tu caritatis, & quatenus hunc actum inclu- dit, qui propriè fertur in Deum, vt in finem. Vnde etiam D. Augustinus, qui huius distin- ctionis primus meminit, tractatu 29. in Iohan. ait: *Quid est credere in Deum: credendo amare, credendo in eum ire, & eius membris incorporari.* vnde infert Primò, peccatores posse quidem credere Deum, & Deo, non tamen in Deum, quia hi amando non tendunt in Deum: omnes verò qui credunt in Deum, etiã credere Deum & Deo. Infert Secundò, nos licitè & res alias & alijs hominibus credere, in solum tamen Deum licitè credere: quia hic solus est noster verus vltimus finis.

D. Thom.

Quomodo
distinguantur
credere
Deum, Deo,
& in Deum.

August.

235

Quæ quidem à parte rei vera sunt, sed phrasi Scripturæ minùs consona, quæ tria di- cta pro eodem accipit. Hebræi enim casibus carent, & quamuis per diuersos articulos di- uersos casus sæpè expriment, tamen hos sæpè etiam confundunt vt vel ex dicendis patebit. Item verbis intelligendi; videndi, tangen- di, sæpè solum elegantie causa apponunt liti- teram 2. quæ significat, in. Sic Psalm. 105. vers. 5. dicitur, *Ad videndum in bonitate electorum tuorum, pro, ad videndum bonitatem.* Et 1. Regum 16. vers. 16. vbi Latina habent, *Scientempsal- lere cithara,* Hebræa habent *בכנור ונגן* pul- santem in cithara, id est citharam. Item Exo- di 14. vers. vltim. vbi Latina habent, *Et credi- derunt (scilicet filij Israel) Domino & Moyse seruo eius,* Hebræa habent, *ביהוה ובמשה* in Dominum & in Moysen. Hinc Aposto- lus ad Romanos 4. versu 5. & 5. aperte pro eodem sumit, credere Deo, & in Deum.

Quomodo
Hebræi de-
fectum ca-
sum sup-
pleant.

Psalm. 105.

1. Reg. 16.

Rom. 4.

Aa 2

Et

Philem. 5. Et ad Philemonem v. 5. dicit se audiuisse fidem ipsius, quam habebat in Domino Iesu & in omnes sanctos. vbi habere fidem in constructur modò cum datino, modò cum accusativo, & significat credere Domino & sanctis. Similiter S. Iohan. epistola 1. cap. 5. ait: *Qui non credit filio, mendacem facit eum, quia non credit in testimonium, quod testificatus est Deus de filio suo.* Et in suo Evangelio cap. 12. docet, multos principes credidisse in Christum, qui tamen diligebant magis gloriam hominum quam Dei, & ideo non audebant eum palàm confiteri, & consequenter manebant in peccatis.

236
Secundùm
Scripturam
etiam pec-
catores cre-
dunt in Deum.

Ex quibus patet Scripturam tam de peccatoribus quam de iustis dicere, quòd credant in Deum. Item nos secundùm modum loquendi Scripturæ non tantùm in Deum, sed etiam in Dei testimonium, ac in sanctos, ac Dei seruos credere. Quare secundùm eam credere alicui & credere in aliquem idem significant.

Chrysost.

Nam Chrysost. homil. 52. in Matth. ait: *Nihil prodest, si credas in Patrem, & Filium & Spiritum sanctum, nisi rectè vixeris.* Et D. Hieron. in maioribus commentarijs in epist. ad Philem vt

Hieron.

ex icet locum suprà ex hac epistola citatum, adfert locum suprà citatum ex Exodo, additque: *Vna atque eadem credulitas in Moysen refertur, & in Deum, vt populus qui credebatur in Deum, aequè credidisse dicatur in seruum.* Deinde explicat, qua ratione, qui credunt in Deum, etiam credant in sanctos eius, dum credunt vera esse quæ de his scripta sunt. vbi apertè pro eodem accipit credere in sanctos, & credere sanctos esse tales, quales in Scriptura describuntur. Multi tamen, adducti auctoritate S. Augustini, & quia proprietati Latinæ linguæ consonantius est, tria dicta cum D. Thom. modo supradictò distinguunt. Ideoque etiam in Symbolo dicimus nos credere in Deum Patrem, Filium & Spiritum sanctum, non autem in Ecclesiam, sed Ecclesiam.

237

Vasquez.

Secundò, est difficultas, vtrum sit eadem fides Catholica, & miraculorum: quã fuse tractat Vasquez 1. 2. disp. 209. c. 4. Et Primò, distinguit fidem in Catholicam qua credimus mysteria fidei toti Ecclesiæ reuelata: & in priuatam. Quam rursum tripliciter diuidit. Prima est, qua quis credit aliquid sibi priuatim à Deo reuelatum. Secunda, quia quis credit Deum per se facturum hîc & nunc miraculum, & dicitur fides miraculorum. Tertia, qua quis credit se à Deo obtenturum quæ petit, & dicitur fides promissionis.

Fides mira-
culorum &
promissio-
nis.

238

Deinde disput. 210. cap. 4. eos, qui dicunt hos omnes assensus esse eiusdem speciei, aut ab eodem habitu elici, fuse refutat. Primò, quia hi tres actus habent diuersum obiectum formale: nam primus nititur immediatè reuelatione diuina, vt obiecto formali, secus est de alijs actibus. Nam is, qui hos eliciunt non est reuelatum Deum facturum per eos miracula, aut hîc & nunc facturum ea quæ petunt. Secundò, quia etiam hi non crederent Deum facturum per eos miracula, aut daturum ea quæ petunt, non essent hæretici; secus est si non cre-

derent ea esse vera, quæ Deus siue iis, siue Ecclesiæ reuelauit.

Et quidem hac in re credo omnino certum esse primum illum assensum fidei priuatæ esse eiusdem omnium speciei cum fide Catholica, quia nititur eodem obiecto formali, vt ostendi disput. 9. dub. 6. conclus. 2. Item duos assensus alios secundùm se sumptos esse omnino diuersæ speciei à priore, nec ab eodem habitu elici; vt bene probat Vasquez. Sed credo etiam alios Auctores nūquam voluisse docere, hos ditos actus esse eiusdem speciei cum fide theologica, si præcisè secundùm se siue metaphysicè considerentur: nam dictos duos actus sic consideratos nōlunt vocari propriè fidem, sed fiduciam, & aiunt magis ad voluntatem quam ad intellectū spectare. Quare dum eos confundunt cum fide theologica, solūm volunt eos nasci ex perfectione & firmitate fidei theologicæ, ideoque in Scripturis per hanc tamquam moraliter eundem cum ea actum significari. vnde etiam contendunt, fidem quæ in Scripturis laudatur, semper accipi pro theologica. quod alij negant, quare tota res redit ad quæstionem de nomine.

D V B I V M XIII.

Qualis fides requiratur ad iustificationem, & an ad hanc sola fides sufficiat?

Hæc difficultas est cum hæreticis nostris, qui, vt ex eorum scriptis docet Bellarm. 1. 1. de iustificatione c. 4. quadruplicem ponunt fidem. Primam, qua credimus omnia mysteria fidei: quam vocant historicam. Secundam vocant fidem miraculorum, de qua aiunt loqui Apostolum 1. ad Cor. 13. vbi ait, *si habuerio omnem fidem, ita vt montes transferam, &c.* Tertiam vocant fidem promissorum, quam aiunt esse duplicem. Vnam qua generatim credimus Deum ex parte sua impleturum, quæ nobis promisit circa remissionem peccatorum, vt cum Marci ult. di. xit, *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.* Alteram, qua quisque credit in se ea promissa esse completa, siue peccata sibi in particulari esse remissa. Et hanc fidem vbi que deprædicant, & per hanc solam aiunt nos iustificari; quatenus per eam apprehendimus iustitiam Christi, eamque nobis appropriamus, atque ita per eam firmus iusti. vnde inferunt sine hac fide neminem posse esse iustum, cumque qui eam habet necessariò esse iustum, nec posse esse non iustum; atque ita aiunt, hanc solam fidem homini ad iustitiam sufficere.

Et quidem hanc fidem esse concedendam probant: quia Spiritus sanctus vnique iusto particularim testatur ipsum esse filium Dei: ergo hîc potest hoc credere. Antecedens patet ex c. 8. ad Roman. vbi dicitur, *Ipsè enim Spiritus (scilicet sanctus) testimonium reddit spiritui nostro, quòd sumus filij Dei.* vnde etiam intrà Apostolus ait: *Certus enim sum, quia neque mors, neque vita, neque angeli, &c. poterunt nos separare à caritate Dei, quæ est in Christo Iesu.* Ad quod requiritur, quòd sit certus, & se, & eos, quos alloquitur, esse in caritate siue in gratia Dei.

Hanc